

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 28 września 2021 r.

NK-KSE.431.1.21.2021.WK

Pan

Michał Orman

Wójt Gminy Mysłakowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach od 13 kwietnia 2021 r. do 14 czerwca 2021 r. na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie², a także na podstawie imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego: z dnia 13 kwietnia 2021 r. nr NK-KSE.0030.40.2021.WK, NK-KSE.0030.41.2021.WK i NK-KSE.0030.42.2021.WK, z dnia 8 czerwca 2021 r. NK-KSE.0030.91.2021.WK, NK-KSE.0030.92.2021.WK i NK-KSE.0030.93.2021.WK kontrolerzy z Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu:

- Weronika Kornacka - inspektor wojewódzki (przewodniczący zespołu kontrolnego),
- Aleksandra Grzebieniowska - inspektor wojewódzki (członek zespołu kontrolnego),
- Karol Pieprz – inspektor wojewódzki (członek zespołu kontrolnego),

przeprowadzili w Urzędzie Gminy Mysłakowice (ul. Szkolna 5, 58-533 Mysłakowice), kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej polegających na prowadzeniu spraw dotyczących dowodów osobistych na podstawie ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych³ - zwanej dalej „u.d.o.”, ewidencji ludności na podstawie ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności⁴ - zwanej dalej „u.e.l.” oraz zmiany imion i nazwisk, wykonywanych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska⁵ - zwanej dalej „z.i.i.n.”.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 21 grudnia 2020 r. przez Wicewojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2021 r. nr NK-KE.430.11.2020.DD.

¹ Tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

² Tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 1464.

³ Tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 816, ze zm.

⁴ Tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 510.

⁵ Tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 707.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów:

1. ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych, tj.:
 - realizacja obowiązków organu gminy w zakresie wydawania dowodów osobistych,
 - udostępnianie danych z Rejestru Dowodów Osobistych (dalej zwany RDO) oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi,
 - odmowa wydania dowodu osobistego.
2. ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, tj.:
 - prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych,
 - terminowość prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych,
 - udostępnianie danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL.
3. ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska, tj.:
 - prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2020 r. do dnia kontroli.

W związku z wydaniem w dniu 20 marca 2020 r. rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii⁶ od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania (§ 1), w toku niniejszej kontroli nie przeprowadzono jakichkolwiek czynności kontrolnych w siedzibie jednostki kontrolowanej. Komunikacja pomiędzy kontrolerem a kontrolowaną jednostką odbywała się przy pomocy platformy e-PUAP, poczty elektronicznej oraz innych środków porozumiewania się na odległość.

W kontrolowanym okresie funkcję kierownika Urzędu sprawował Pan Michał Orman – Wójt Gminy Mysłakowice. Funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Mysłakowicach sprawowała Pani Dorota Kapuścińska, zaś Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Mysłakowicach była Pani Monika Dobrucka.

Realizację przez Wójta Gminy Mysłakowice zadań z zakresu administracji rządowej oceniono:

- ***pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie dowodów osobistych,***
- ***pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie ewidencji ludności,***
- ***pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie zmiany imion i nazwisk.***

Pismem nr NK-KSE.431.1.21.2021.WK z dnia 14 czerwca 2021 r., przekazano kierownikowi jednostki kontrolowanej projekt wystąpienia pokontrolnego, do którego we wskazanym terminie wniesiono zastrzeżenia⁷. Zastrzeżenia dotyczące realizacji zadań z zakresu dowodów osobistych zostały oddalone w całości, zaś zastrzeżenia dotyczące

⁶ Tekst jedn. Dz. U. poz. 491, ze zm.

⁷ Pismem z dnia 28 czerwca 2021 r. organ kontrolowany złożył zgodnie z art. 40 ust. 2 ustawy o kontroli w administracji rządowej wniosek o przedłużenie terminu na złożenie zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego, termin został wydłużony do 12 lipca 2021 r.

realizacji zadań w zakresie ewidencji ludności i zmiany imion i nazwisk zostały częściowo uwzględnione.

Wobec powyższego przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne, zgodnie z dyspozycją art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

USTALENIA KONTROLI

DOWODY OSOBISTE

Realizacja obowiązków organu gminy w zakresie wydawania dowodów osobistych

Kontroli poddano 20 kopert dowodowych dotyczących dowodów osobistych o następujących seriach i numerach: DAU....., DBC....., DAP....., DBC....., DBF....., DBF....., DBA....., DAX....., DBB....., DBG....., DBB....., DBD....., DAM....., DBA....., DBD....., DBA....., DBD....., DBE....., DAY....., DBG.....

Na tej podstawie ustalono, co następuje.

Wnioski o wydanie dowodu osobistego składały uprawnione osoby, zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych⁸, w związku z § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawie wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu⁹ lub w związku z § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 stycznia 2020 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu¹⁰. W przypadku wydawania dowodu osobistego dla osoby nieposiadającej pełnej zdolności do czynności prawnych wniosek składał rodzic¹¹.

W wyniku kontroli ustalono, iż do wszystkich wniosków została załączona prawidłowa fotografia, odzwierciedlająca, w sposób niebudzący uzasadnionych wątpliwości, wizerunek twarzy osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, zgodnie z art. 29 ust. 1 u.d.o. oraz § 7 r.d.o. i § 6 r.w.d.o.

W trakcie kontroli stwierdzono, iż wniesione do organu wnioski o wydanie dowodu osobistego złożone zostały w formie papierowej, były kompletne i złożone zostały na obowiązującym w dniu składania wniosku wzorze¹².

Stwierdzono również, iż na wszystkich wnioskach złożonych do organu znajdowała się, zgodnie z § 9 ust. 4 r.d.o. oraz § 8 ust. 4 r.w.d.o. – stosowna adnotacja urzędowa o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego (na podstawie dotychczasowego dowodu osobistego¹³, ważnego dokumentu paszportowego¹⁴, bądź dostępnych

⁸ Tekst jedn. Dz.U. z 2021, poz. 816., zwana dalej: „u.d.o”.

⁹ Dz.U. z 2015 r. poz. 212, obowiązujące do 11 stycznia 2020 r., zwane dalej: „r.d.o.”.

¹⁰ Dz.U. z 2020 r. poz. 31, obowiązujące od 12 stycznia 2020 r., zwane dalej „r.w.d.o.”.

¹¹ Koperty dowodowe o następujących seriach i numerach: DAP....., DBF....., DBB....., DBD.....

¹² Wniesione do dnia 11 stycznia 2020 r.: Koperty dowodowe o następujących seriach i numerach: DAU....., DAP....., DBA....., DAX....., DBB....., DBB....., DAM....., DBA....., DBA....., DAY.....- na wniosku stanowiącym zał. nr 2 do r.d.o.

¹³ Wniesione od dnia 12 stycznia 2020 r.: Koperty dowodowe o następujących seriach i numerach: DBC....., DBC....., DBF....., DBA....., DAX....., DBG....., DBB....., DBD....., DAM....., DBD....., DBE....., DAY....., DBG..... - na wniosku stanowiącym zał. nr 2 do r.w.d.o.

¹⁴ Koperty dowodowe o następujących seriach i numerach: DBB....., DBD.....

rejestrów publicznych¹⁵).

W przypadkach, w których, w imieniu dziecka wniosek o wydanie dowodu osobistego złożył rodzic (DAP....., DBF....., DBB....., DBD.....) - na formularzach o wydanie dowodu osobistego znajduje się informacja o ustaleniu danych rodzica składającego wniosek oraz adnotacja wskazująca na sposób ustalenia tożsamości małoletniej osoby ubiegającej się o wydanie dowodu, zgodnie z § 9 ust. 4 r.d.o. oraz § 8 ust. 1 i 2 r.w.d.o.

Odbiór dowodu osobistego był dokonywany osobiście w siedzibie organu gminy (art. 30 ust. 1 u.d.o.). W przypadku dowodu osobistego wydanego osobie nieposiadającej zdolności do czynności prawnych, dowód odbierał rodzic, zgodnie z § 11 ust. 2 i 3 r.w.d.o. Odbiór dokumentu tożsamości był każdorazowo potwierdzany na odpowiednim formularzu, zgodnie z art. 31 ust. 1 i 2 u.d.o. oraz § 11 ust. 1 i § 12 ust. 1 r.w.d.o.

W przypadkach, w których powodem ubiegania się o wydanie dowodu osobistego była utrata dowodu (DBB....., DBA....., DBA.....) lub uszkodzenie (DBG.....), w przekazanych do kontroli kopertach dowodowych znajdują się stosowne formularze zgłoszenia utraty/uszkodzenia dowodu osobistego oraz adnotacja o dokonanych zgłoszeniu innemu organowi gminy.

W toku kontroli ustalono, że dokumentacja związana z dowodami osobistymi zgrupowana jest w kopertach dowodowych oznaczonych imieniem i nazwiskiem osoby, imieniem ojca, datą urodzenia, numerem PESEL oraz serią i numerem dowodu osobistego, zgodnie z art. 62 ust. 3 u.d.o.

[dowód: akta kontroli str. 138-245]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz przyjęte w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące realizacji obowiązków organu gminy w zakresie wydawania dowodów osobistych oceniono **pozytywnie**.

Udostępnianie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi

Kontroli poddano łącznie 14 postępowań, w tym 1 postępowanie z zakresu udostępniania danych z Rejestru Dowodów Osobistych¹⁶ (RSO.5345.3.2.2020.MD) oraz 13 postępowań z zakresu udostępniania dokumentacji związanej z dowodami osobistymi: RSO.5345.3.1.2020.MD, RSO.5345.3.4.2020.MD, RSO.5345.3.5.2020.MD, RSO.5345.3.6.2020.MD, RSO.5345.3.7.2020.MD, RSO.5345.3.8.2020.MD, RSO.5345.3.9.2020.MD, RSO.5345.3.1.2021.MD, RSO.5345.3.2.2021.MD, RSO.5345.3.3.2021.MD, RSO.5345.3.5.2021.MD, RSO.5345.3.6.2021.MD, RSO.5345.3.7.2021.MD, z wyłączeniem przekazanej sprawy RSO.5345.3.8.2021.MD, która w dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych pozostawała w toku.

W zakresie udostępniania przez organ danych z RDO oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi ustalono, co następuje. W oparciu o skontrolowane postępowania stwierdzono, iż w 9 sprawach z zakresu udostępniania dokumentacji związanej z dowodami

¹⁵ Koperty dowodowe o następujących seriach i numerach: DAU....., DAP....., DBF....., DBA....., DBA.....

¹⁶ Dalej jako: RDO.

osobistymi¹⁷ wnioski zostały złożone na właściwych formularzach, zgodnie z § 1 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi¹⁸.

W przypadku braków formalnych wniosku¹⁹, organ gminy wzywał wnioskodawcę na podstawie art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²⁰ do usunięcia tych braków wniosku, poprzez złożenie go w formie dokumentu elektronicznego (RSO.5345.3.5.2020.MD), na obowiązującym formularzu (RSO.5345.3.1.2021.MD, RSO.5345.3.3.2021.MD), poprzez opatrzenie wniosku podpisem (RSO.5345.3.7.2021.MD), w każdym przypadku z pouczeniem, że nieusunięcie tego braku spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

W toku kontroli ustalono, że wnioski dotyczące udostępniania dokumentacji związanej z dowodami osobistymi nie podlegały opłacie, na podstawie art. 75 ust. 4 u.d.o.

Prowadzone czynności kontrolne wykazały, iż 2 wnioski pozostawiono bez rozpoznania²¹, z uwagi na nieuzupełnienie przez wnioskodawców, w wyznaczonym terminie 7 dni braków formalnych podania. Z kolei w 11 postępowaniach dokonano udostępnienia danych zgodnie z zakresem żądania wnioskodawcy²².

Z akt przekazanego postępowania o udostępnienie danych w trybie jednostkowym z RDO (RSO.5345.3.2.2020.MD) wynika, że bank wniósł do Wójta Gminy Mysłakowice o udostępnienie serii i dowodu osobistego Pana (...), spadkobiercy po zmarłym. Wnioskodawca uzasadnił pozyskanie danych koniecznością ujęcia spadkobiercy jako zobowiązanego do spłaty należności kredytowej spadkodawcy w księgach Banku. Do wniosku dołączono dokumenty na potwierdzenie interesu wnioskodawcy tj. kopię umowy kredytowej oraz postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku po zmarłym. Jako podstawę prawną pozyskania danych wnioskodawca wskazał konieczność identyfikacji klienta Banku, o której mowa w art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu prania pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Jak ustalono w toku kontroli, wniosek został złożony na właściwym formularzu, zgodnie z § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. Do wniosku dołączony był również dowód opłaty za udostępnienie danych z RDO w wysokości 31 zł²³.

Niemniej jednak, z uwagi na brak dołączonego pełnomocnictwa, organ gminy wezwał wnioskodawcę, na podstawie art. 64 § 2 k.p.a., do usunięcia braków wniosku, poprzez

¹⁷ RSO.5345.3.1.2020.MD, RSO.5345.3.4.2020.MD, RSO.5345.3.6.2020.MD RSO.5345.3.7.2020.MD
RSO.5345.3.8.2020.MD, RSO.5345.3.9.2020.MD, RSO.5345.3.2.2021.MD, RSO.5345.3.5.2021.MD,
RSO.5345.3.6.2021.MD.

¹⁸ Tekst jedn. Dz.U. z 2015, poz. 1604.

¹⁹ RSO.5345.3.5.2020.MD RSO.5345.3.9.2020.MD, RSO.5345.3.1.2021.MD, RSO.5345.3.3.2021.MD,
RSO.5345.3.7.2021.MD.

²⁰ Tekst jedn. Dz. U. z 2021, poz. 735, dalej jako: k.p.a.

²¹ RSO.5345.3.1.2021.MD, RSO.5345.3.3.2021.MD.

²² RSO.5345.3.1.2020.MD, RSO.5345.3.4.2020.MD, RSO.5345.3.5.2020.MD, RSO.5345.3.6.2020.MD,
RSO.5345.3.7.2020.MD, RSO.5345.3.8.2020.MD, RSO.5345.3.9.2020, RSO.5345.3.2.2021.MD,
RSO.5345.3.5.2021.MD, RSO.5345.3.6.2021.MD, RSO.5345.3.7.2021.MD.

²³ Zgodnie z § 4 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie opłat za udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi (Tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 319).

przedłożenie ww. dokumentu wraz z opłatą, ze stosownym pouczeniem, że nieusunięcie tego braku spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Badając przesłanki normy art. 72 ust. 2 pkt 2 u.d.o, organ wezwał wnioskodawcę do wykazania interesu prawnego, poprzez udokumentowanie związku spadkobiercy z przywołaną we wniosku ustawą z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.

Wobec nieudzielenia przez wnioskodawcę w wyznaczonym terminie odpowiedzi na wezwanie, organ decyzją z dnia 3 listopada 2020 r. odmówił udostępnienia wnioskowanych danych, z uwagi iż wnioskodawca nie wykazał interesu prawnego, a fakt dziedziczenia wykazany postanowieniem sądu nie powoduje wstąpienia w prawa i obowiązki Pana (...) jako klienta banku.

W ocenie zespołu kontrolującego organ błędnie przyjął, iż wnioskodawca nie wykazał w przedmiotowej sprawie interesu prawnego.

Zgodnie z art. 72 ust. 2 pkt 2 lit a u.d.o., do korzystania z udostępniania danych w trybie jednostkowym są uprawnione inne podmioty, jeżeli wykażą w tym interes prawny. Wskazania wymaga, że ww. przepis nie określa aspektu przedmiotowego, który daje podstawy do wyznaczenia granic przedmiotowych interesu prawnego. Oznacza to, iż użycie sformułowanie „interes prawny” w ustawie stanowi wskazówkę, aby oceny dokonywać w realiach konkretnej sprawy. W świetle powyższego zespół kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Mysłakowice o wyjaśnienie w oparciu o jaką przesłankę rozpatrzył negatywnie wniosek inicjujący omawiane postępowanie.

W wyjaśnieniach z dnia 31 maja 2021 r. kontrolowany wskazał, że:

„organ przystępując do oceny posiadania interesu prawnego przez wnioskodawcę, w pierwszej kolejności odniósł się do przepisów prawa, na które powołała się strona tj. 36 ust. 1 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Analiza przepisów oraz rodzaj dokumentów, które przedłożono wraz w wnioskiem o udostępnienie danych (postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku oraz umowa kredytowa) nie pozwoliły stwierdzić, by wnioskodawca wykazał interes prawny uprawniający do uzyskania informacji dot. serii i numeru dowodu osobistego następcy prawnego zmarłego dłużnika banku. W tym zakresie za niewystarczające należało uznać samo powołanie się przez stronę na konieczność identyfikacji klienta banku, o której mowa w art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Odnosząc się do powyższego należy bowiem wyjaśnić, że zgodnie z art. 33 wskazanej wyżej ustawy banki (jako instytucje zobowiązane) stosują wobec swoich klientów środki bezpieczeństwa finansowego (...).”

Ponadto organ stwierdził, iż w przedmiotowej sprawie opisana przez stronę potrzeba uzyskania żądanych danych nie została przez stronę udokumentowana, zatem nie można było mówić o wykazaniu interesu prawnego.

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Zauważyć należy, iż ustawodawca wyjaśnił, w pkt IV wniosku o udostępnienie danych w trybie jednostkowym z rejestru dowodów osobistych (uzasadnienie potrzeby uzyskania danych), iż „potrzeba uzyskania danych może

wynikać z interesu faktycznego bądź prawnego. W przypadku powoływania się na interes prawny wnioskodawca jest obowiązany wskazać przepis prawa materialnego, na podstawie którego jest uprawniony do żądania udostępnienia danych osobowych innej osoby, **lub** załączyć kopie dokumentów potwierdzających ten interes.”

Z treści wniosku, popartego stosownymi dokumentami, organ mógł ustalić związek pomiędzy wniesionym żądaniem, a przepisami prawa – normą prawną będącą podstawą interesu prawnego wnioskodawcy. Należy w tym miejscu zauważyć, iż w skład długów spadkowych wchodzi zobowiązanie zaciągnięte przez spadkodawcę z tytułu zawarcia umowy kredytu (obowiązek spłacania rat kredytowych), zaś w sytuacji, gdy umowa kredytu została wypowiedziana obowiązek zwrotu wraz z odsetkami całości świadczenia udzielonego przez bank²⁴. Postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku ma natomiast ten skutek, że zgodnie z treścią art. 1025 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - *Kodeks cywilny*²⁵ domniemywa się, że osoba, na rzecz której zostało wydane postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, jest spadkobiercą. W omawianej sytuacji interes banku polega na wyegzekwowaniu należności z tytułu udzielonego kredytu od spadkobierców kredytobiorcy. W świetle powyższego stwierdzić należy, iż przywołana przez wnioskodawcę okoliczność uzasadniająca wniosek w formie dołączonych dokumentów (umowa kredytowa i postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza), wystarczająco wyczerpywały przesłanki normy art. 72 ust. 2 pkt 2 u.d.o.

Ponadto, organ błędnie uzasadnił podjęte rozstrzygnięcie. Z uzasadnienia decyzji wynika, iż oparł się o wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. (IV SA/Wa 3112/18), w którym odniesiono się do celowości udostępnienia danych z RDO w trybie ograniczonej teletransmisji, w którym to potwierdza się istnienie, albo nieistnienie ważnego dowodu osobistego, zawierającego określony zakres danych (art. 68 u.d.o.). W omawianym wyroku sąd słusznie wskazał, iż usługa udostępnienia danych z RDO w trybie ograniczonej teletransmisji danych pozwala jedynie na weryfikację tego, że istnieje dowód osobisty, który zawiera określone dane, ale nie pozwala na weryfikację tożsamości osoby, która się tymi danymi posłużyła. W opisywanej natomiast sprawie wnioskodawca żądał udostępnienia danych z RDO w trybie jednostkowym na podstawie art. 72 u.d.o. (dane dotyczące jednego dokumentu lub dane dotyczące jednej osoby). Dzięki uzyskaniu danych z RDO w tym trybie wnioskodawca mógł zidentyfikować dłużnika na podstawie serii i numeru dowodu osobistego.

Odnosząc się do natomiast do terminowości załatwienia sprawy, czynności kontrolne w ww. postępowaniu wykazały, iż organ prowadził opisywane postępowanie nieterminowo. Wniosek wszczynający postępowanie wpłynął do organu w dniu 30 lipca 2020 r., zaś sprawę zakończono decyzją RSO.5345.3.2.2020.MD z dnia 3 listopada 2020 r., nadaną w dniu 4 listopada 2020 r. Z akt sprawy wynika, iż organ zwlekał z wydaniem aktu rozstrzygającego. Po upływie terminu na wykazanie interesu prawnego (wezwanie odebrane przez stronę w dniu 11 września 2020 r.), organ dopiero pismem z dnia 6 października 2020 r. zawiadomił wnioskodawcę o wyznaczeniu terminu zapoznania się z aktami sprawy, we wskazanym terminie.

Jako przyczynę naruszenia w toku postępowania norm dot. terminu załatwienia sprawy w piśmie z 31 maja 2021 r. organ kontrolowany wskazał:

²⁴ Zob. A. Rychter, Podstawy i warunki skutecznej egzekucji należności banku po śmierci kredytobiorcy, *Prawo bankowe* 12/2000 s. 53.

²⁵ Tekst jedn. Dz.U. z 2020, poz. 1740 ze zm.

„naruszenie w toku ww. postępowania norm dot. terminu załatwienia sprawy powstało z przyczyn niezależnych od organu tj. przez okres pandemii, która spowodowała w trakcie prowadzenia postępowania konieczność zamknięcia urzędu z uwagi na zachorowania pracowników na COVID-19”.

Wyjaśnienie nie zasługuje na uwzględnienie. Niezależnie od chwilowego zamknięcia urzędu, czy też wykonywania zadań w formie pracy zdalnej (na co wskazuje przyjęte Zarządzenie nr 0050.110.2020 Wójta Gminy Mysłakowice z dnia 14 października 2020 r. w sprawie wprowadzenia pracy zdalnej w Urzędzie Gminy Mysłakowice w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19²⁶) organ, na podstawie art. 36 k.p.a. mógł zawiadomić wnioskodawcę o niezakończonym terminie z podaniem przyczyn zwłoki, wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy oraz pouczeniem o prawie do wniesienia ponaglenia. Zauważyć również wymaga, iż prowadzone postępowanie toczyło się w stanie prawnym, do którego nie znajdują zastosowania przepisy dotyczące zawieszenia biegu terminów procesowych z powodu COVID-19. Normy art. 15 zwr ust. 1 i art. 15 zzs ust. 1 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁷, obowiązywały do dnia 16 maja 2020 r.²⁸, a zawieszono na jego podstawie terminy rozpoczęły swój bieg od dnia 24 maja 2020 r. Natomiast przepis art. 15zzzzzn¹, dotyczący możliwości wstrzymania biegu terminów załatwiania spraw wszedł w życie dopiero w dniu 16 grudnia 2020 r.²⁹

Kontrola wykazała, że pozostałe sprawy organ zrealizował terminowo.

Ustalono również, iż na wszystkich wnioskach widnieje potwierdzenie wpływu wniosku do organu, zgodnie z § 42 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej³⁰. We wszystkich badanych sprawach, w odpowiedziach organu na wnioski, w nagłówkach pism stosowano prawidłowe oznaczenie organu udostępniającego - Wójta Gminy Mysłakowice.

Na egzemplarzach pism przeznaczonych do włączenia do akt sprawy nie zamieszczono informacji co do sposobu wysyłki (na przykład list polecony, list priorytetowy, doręczenie elektroniczne) oraz potwierdzenia dokonania wysłania przesyłki lub jej osobistego doręczenia, mimo obowiązku wynikającego z § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej. W aktach sprawy znajdowały się jednak zwrotne potwierdzenia odbioru, co potwierdza wysłanie dokumentów.

[dowód: akta kontroli str. 86-88, 246-345]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz przyjęte w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące udostępniania danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi należało ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

²⁶ Akt dostępny pod adresem: <https://myslakowice.bip.net.pl/?a=12829>

²⁷ Dz.U. z 2020 r. poz. 1842, ze zm.

²⁸ Zostały uchylone na mocy art. 46 pkt 20 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. z 2020, poz. 875), dalej jako: ustawa COVID-19.

²⁹ Dodany przez art. 1 pkt 24 ustawy z dnia 9 grudnia 2020 r. (Dz.U. z 2020, poz. 2255) zmieniającej ustawę COVID-19 z dniem 16 grudnia 2020 r.

³⁰ Stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. Nr 14, poz. 67, z późn. zm.), dalej jako: Instrukcja kancelaryjna.

Odmowa wydania dowodu osobistego

Kontroli poddano 7 decyzji o odmowie wydania dowodu osobistego na podstawie art. 32 u.d.o. o znakach: RSO.5344.10.2020.MD, RSO.5344.16.2020.MD, RSO.5344.25.2020.MD, RSO.5344.17.2020.MD, RSO.5344.36.2020.MD, RSO.5344.37.2020.MD, RSO.5344.2.2021.MD.

We wszystkich postępowaniach o wydanie dowodu osobistego zakończonych odmową jego wydania, wnioski o wydanie dowodu osobistego złożone zostały w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem platformy ePUAP, wg wzoru określonego w załączniku nr 3 do r.w.d.o. Na podstawie dokonanej przez organ czynności technicznej weryfikacji podpisów elektronicznych wnioskodawców stwierdzono, iż podpisy elektroniczne wywoływały skutki prawne, bowiem zostały złożone w okresie ważności podpisu (podpisy xades zakończone pozytywną weryfikacją), co jest zgodne z normą art. 18 ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej³¹. Niemniej jednak, wydruki z oprogramowania do weryfikacji podpisu zostały dokonane na potrzeby kontroli. Mając na uwadze, że Urząd Gminy Mysłakowice nie posiada elektronicznego obiegu dokumentów (jak wskazał kontrolowany organ w piśmie z dnia 31 maja 2021 r.), weryfikacja podpisów powinna być udokumentowana w aktach sprawy.

Kontrola wykazała, że zaistniały, w sposób nie budzący wątpliwości, przesłanki do odmowy wydania osobistego, zgodnie z normą art. 32 ust. 1 u.d.o. Do wniosków załączono fotografie, które były niezgodne z wymogami określonymi w § 6 ust. 1 r.w.d.o.³² lub § 6 ust. 5 r.w.d.o.³³

W związku z powyższym, organ kierował do wnioskodawców wezwania na podstawie art. 50 k.p.a., celem uzupełnienia wniosku. Z akt przekazanych spraw wynika, iż powyższe wezwania zostały podpisane przez upoważnionego pracownika, niemniej jednak nie zostały sporządzone w formie dokumentu elektronicznego i nie zostały podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, tylko skierowane zostały w formie skanu dokumentu papierowego, z podpisem odręcznym³⁴.

³¹ Tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1173.

³² § 6 ust. 1 r.w.d.o.: Do wniosku załącza się kolorową fotografię osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, o wymiarach 35 x 45 mm, wykonaną na jednolitym jasnym tle, z równomiernym oświetleniem, mającą dobrą ostrość oraz odwzorowującą naturalny kolor skóry, oraz obejmującą wizerunek od wierzchołka głowy do górnej części barków, tak aby twarz zajmowała 70-80% fotografii, która:

- 1) pokazuje wyraźnie oczy, zwłaszcza źrenice, z widocznymi brwiami,
- 2) przedstawia osobę w pozycji frontalnej, z zachowaniem symetrii w pionie, bez nakrycia głowy i okularów z ciemnymi szklami, patrzącą na wprost z otwartymi oczami nieprzesłoniętymi włosami, z naturalnym wyrazem twarzy i zamkniętymi ustami.

³³ § 6 ust. 5 r.w.d.o.: Do wniosku składanego w postaci elektronicznej załącza się plik zawierający fotografię o rozdzielczości co najmniej 492 x 633 piksele i wielkości nieprzekraczającej 2,5 MB, tak aby fotografia zachowywała proporcje odpowiadające fotografii o wymiarach 35 x 45 mm i spełniała wymogi, o których mowa w ust. 1-3.

³⁴ W sprawach: RSO.5344.10.2020.MD - wezwanie z dnia 20 maja 2020 r. wysłane za pomocą platformy ePUAP (pismo przewodnie XML z dnia 21 maja 2020 r.), RSO.5344.16.2020.MD - wezwanie z dnia 14 lipca 2020 r. wysłane za pomocą platformy ePUAP (pismo przewodnie XML z dnia 14 lipca 2020 r.), RSO.5344.25.2020.MD - wezwanie z dnia 9 września 2020 r. wysłane za pomocą platformy ePUAP (pismo przewodnie XML z dnia 9 września 2020 r.),

Ustalono również, iż w 1 przypadku, postępowaniu znak RSO.5344.25.2020.MD nie udokumentowano nadania do wnioskodawcy wezwania z dnia 9 września 2020 r. Pismem z dnia 31 maja 2021 r. organ wyjaśnił, że:

„pismo RSO.5344.25.2020.MD, stanowiące wezwanie do dostarczenia prawidłowego zdjęcia przesłane zostało e-PUAPEM w dniu 09.09.2020 r., jednakże z powodu problemów technicznych z systemem nie wygenerowało się UPD. W związku z tym, iż nie było możliwości wskazania właściwego terminu odbioru wezwania, w dniu 30.09.2020 r. przed wydaniem decyzji, organ wysłał wnioskodawcy zawiadomienie o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym i wypowiedzenia się. Ponadto, pracownik kontaktował się telefonicznie z wnioskodawcą w celu poinformowania o przesłanych na e-PUAP dokumentach oraz czynnościach, jakie należy dokonać, aby wniosek został przesłany do realizacji.”

Odnosząc się do cytowanych wyjaśnień wskazania wymaga, iż obowiązkiem organu administracji publicznej jest takie zorganizowanie obsługi technicznej e-PUAP, aby zapewnić bezproblemowy i niezwłoczny odbiór przesyłanych tą drogą podań oraz wysyłkę. W sytuacji natomiast, gdy organ ma jakiegokolwiek problemy z doręczeniem korespondencji kierowanej poprzez ePUAP powinien, celem dołożenia wszelkiej staranności, podjąć niezwłoczne działania mające na celu zgłoszenie problemów do administratora.

W związku z zaistnieniem przesłanek przewidzianych w art. 32 ust. 1 u.d.o., odmowy wydania dowodu osobistego nastąpiły w formie decyzji, zgodnie z art. 32 ust. 2 u.d.o. Wydane akty administracyjne zawierały elementy przewidziane w artykule 107 k.p.a., w tym również informację o tym, że decyzja posiada rygor natychmiastowej wykonalności (art. 32 ust. 2 u.d.o.) oraz informację o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

Niemniej jednak, czynności kontrolne wykazały, iż 4 decyzje o odmowie wydania dowodu osobistego o znakach: RSO.5344.10.2020.MD, RSO.5344.16.2020.MD, RSO.5344.25.2020.MD oraz RSO.5344.17.2020.MD - nie zostały wydane w formie dokumentu elektronicznego, zawierającego kwalifikowany podpis elektroniczny³⁵, a sporządzone zostały w wersji papierowej, zaopatrzonej w podpis własnoręczny i doręczone wnioskodawcom za pośrednictwem platformy ePUAP w formie skanu decyzji papierowej. Jak wyjaśnił kontrolowany w piśmie z dnia 31 maja 2021 r.:

„decyzje zostały wysłane w formie PDF przez omyłkę pracownika, zostały tylko podpisane pisma przewodnie do decyzji. W przypadku decyzji dla Pana (...) – decyzja wydana została w formie PDF na jego wyraźną telefoniczną

RSO.5344.17.2020.MD - wezwanie z dnia 14 lipca 2020 r. wysłane za pomocą platformy ePUAP (pismo przewodnie XML z dnia 14 lipca 2020 r.),

RSO.5344.36.2020.MD - wezwanie z dnia 2 listopada 2020 r. wysłane za pomocą platformy ePUAP (pismo przewodnie XML z dnia 2 listopada 2020 r.),

RSO.5344.37.2020.MD - wezwanie z dnia 16 listopada 2020 r. wysłane za pomocą platformy ePUAP (pismo przewodnie XML z dnia 17 listopada 2020.),

RSO.5344.2.2021.MD - wezwanie z dnia 18 stycznia 2021 r. wysłane za pomocą platformy ePUAP (pismo przewodnie XML z dnia 19 stycznia 2021 r.).

³⁵ Jak stanowi art. 107 §1 pkt 8 k.p.a. decyzja zawiera podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji, a jeżeli decyzja wydana została w formie dokumentu elektronicznego – kwalifikowany podpis elektroniczny.

prośbę, gdyż nie potrafił obsługiwać systemu ePUAP i w dniu 26.10.2020 r. fakt ten potwierdził swoją rezygnacją z doręczeń elektronicznych”.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że sposób doręczenia decyzji w omawianych postępowaniach nie czyni z nich decyzji wydanych w formie dokumentu elektronicznego, bowiem nie były one opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego, kwalifikowanego certyfikatu. Tymczasem podpis taki, zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a., jest koniecznym elementem decyzji administracyjnej wydanej w formie dokumentu elektronicznego. Nadto, skan decyzji w formie PDF, bez pliku zawierającego podpis elektroniczny, nie spełnia wymagań przewidzianych dla stosowania środków komunikacji elektronicznej, o których stanowi art. 2 pkt 5 ustawy z 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną³⁶, mający zastosowanie w procedurze administracyjnej z mocy art. 39¹ § 1 k.p.a.

Ponadto, czynności kontrolne wykazały, iż 5 postępowań o wydanie dowodu osobistego zakończone zostało z przekroczeniem miesięcznego terminu załatwienia sprawy, o którym mowa w art. art. 35 § 3 k.p.a.³⁷

Odnosnie przyczyny zakończenia postępowań administracyjnych po upływie miesiąca terminu od dnia ich wszczęcia, organ kontrolowany pismem z dnia 31 maja 2021 r. wyjaśnił:

„we wszystkich podanych sprawach organ wzywał wnioskodawców do podjęcia określonych czynności tj. przesłania zdjęcia spełniającego wymogi prawa w terminie 10 dni od daty otrzymania wezwania. Opóźnienia spowodowane zostały z przyczyn niezależnych od organu tj. przez późny odbiór przez e-PUAP wezwania przez wnioskodawcę lub jego nieodebranie (w postępowaniu RSO.5344.37.2020.MD oraz RSO.5344.2.2021.MD wnioskodawca nie odebrał żadnego pisma) oraz zachorowań pracowników na COVID-19. W postępowaniu RSO.5344.2.2021.MD decyzja została wydana 15.02.2021 r., jednakże ze względu na problemy z e-PUAPEM wysłana po raz pierwszy w dniu 19.02.2021 r. (...) Od 16.02.2021 r. pracownik merytoryczny przebywał na kwarantannie. Po powrocie pracownika stwierdzono, iż decyzja wysłana została bez UPD, przez co nie ma możliwości wskazania właściwego terminu odbioru decyzji. W związku z tym w dniu 10.03.2021 r. po raz drugi nadano decyzję (...)”.

³⁶ Tekst jedn. Dz. U. z 2020, poz. 344.

³⁷ RSO.5344.16.2020.MD: wniosek wszczynający postępowanie wpłynął do organu w dniu 11 lipca 2020 r., zaś sprawę zakończono decyzją z dnia 17 sierpnia 2020 r., nadaną do wnioskodawcy w dniu 18 sierpnia 2020 r. (ePUAP-UPD47000539),

RSO.5344.17.2020.MD: wniosek wszczynający postępowanie wpłynął do organu w dniu 11 lipca 2020 r., zaś sprawę zakończono decyzją z dnia 17 sierpnia 2020 r., nadaną do wnioskodawcy w dniu 18 sierpnia 2020 r. (ePUAP-UPD46998612),

RSO.5344.25.2020.MD: wniosek wszczynający postępowanie wpłynął do organu w dniu 7 września 2020 r., zaś sprawę zakończono decyzją z dnia 23 października 2020 r., nadaną do wnioskodawcy w dniu 23 października 2020 r. (ePUAP-UPD50128264),

RSO.5344.37.2020.MD: wniosek wszczynający postępowanie wpłynął do organu w dniu 12 listopada 2020 r., zaś sprawę zakończono decyzją z dnia 31 grudnia 2020 r., nadaną do wnioskodawcy w dniu 31 grudnia 2020 r. (ePUAP-UPD53627739),

RSO.5344.2.2021.MD: wniosek wszczynający postępowanie wpłynął do organu w dniu 16 stycznia 2021 r., zaś sprawę zakończono decyzją z dnia 15 lutego 2021 r., nadaną do wnioskodawcy w dniu 10 marca 2021 r. (ePUAP-UPD57814135).

Wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Jak już wyżej omówiono, trudności techniczne, jak i kadrowe, nawet jeśli powstałe z przyczyn niezawinionych od organu, nie mogą usprawiedliwiać organu w braku prawidłowego realizowania norm prawnych. W przypadku wystąpienia trudności w realizacji terminowo postępowania, organ zobowiązany był podjąć czynności na podstawie art. 36 k.p.a., tym bardziej, że charakter opisywanych spraw nie jest skomplikowany.

Ustalono również, iż na wszystkich wnioskach widnieje potwierdzenie wpływu wniosku do organu, zgodnie z § 42 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej. Niemniej jednak zauważono, iż w sprawie o wydanie dowodu osobistego RSO.5344.16.2020.MD kancelaria urzędu rejestrując wniosek przyjęła błędną datę jego wpływu tj. 13 lipca 2020 r. Ze znajdującego się w sprawie Urzędowego Poświadczenia Przedłożenia (ePUAP-UPP45404981) powiązanego z wnioskiem wynika, iż wniosek doręczono na ESP organu w dniu 11 lipca 2020r. Zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 2011 r. w sprawie sporządzania i doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych³⁸, w przypadku odebrania dokumentu elektronicznego przez elektroniczną skrzynkę podawczą podmiotu publicznego poświadczenie przedłożenia jest automatycznie tworzone i udostępniane nadawcy tego dokumentu przez system teleinformatyczny służący do obsługi doręczeń. W konsekwencji, za datę wpływu wniosku uznać należy datę wygenerowanego automatycznie poświadczenia wpływu wniosku do organu (UPP).

Przyczyną powstania przedmiotowych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących procedur.

[dowód: akta kontroli str. 85-86, 346-451]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące odmowy wydawania dowodu osobistego oceniono **negatywnie**.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację przez Wójta Gminy Mysłakowice zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

EWIDENCJA LUDNOŚCI

Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych oraz terminowość realizacji spraw w tym zakresie

Kontroli poddano 11 spraw z zakresu prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych o nr: RSO.5343.11.2019.RK, RSO.5343.15.2019.RK, RSO.5343.1.2020.RK, RSO.5343.4.2020.RK, RSO.5343.8.2020.RK, RSO.5343.13.2020.RK, RSO.5343.17.2020.RK, RSO.5343.21.2020.RK, RSO.5343.25.2020.RK, RSO.5343.31.2020.RK, RSO.5343.1.2021.RK. Cztery spośród ww. spraw zakończonych zostało umorzeniem postępowania³⁹, w sześciu przypadkach organ wydał decyzję na podstawie

³⁸ Tekst jedn. Dz. U. z 2018, poz. 180.

³⁹ RSO.5343.31.2020.RK, RSO.5343.25.2020.RK, RSO.5343.17.2020.RK, RSO.5343.13.2020.RK.

art. 35 u.e.l.⁴⁰, zaś w jednej na podstawie art. 31 u.e.l.⁴¹. Organ wydał również dwa postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania w sprawach meldunkowych, na podstawie art. 61a § 1 k.p.a. o nr RSO.5343.10.2020.RK i RSO.5343.26.2020.RK.

Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

W przypadku postępowań wszczętych na wniosek, w aktach spraw znajdują się potwierdzenia uiszczenia należnej opłaty skarbowej za wydanie decyzji administracyjnej w wysokości 10 zł.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że do wniosków o wymeldowanie dołączono m.in. umowę sprzedaży, zawiadomienie o dokonanych wpisach w księdze wieczystej, postanowienie sądu o przysądzeniu prawa własności lokalu mieszkalnego, umowę o podział majątku wspólnego, z których wynikało jednoznacznie kto jest właścicielem nieruchomości, z której ma nastąpić wymeldowanie osoby.

Postępowania prowadzono zgodnie z żądaniem wnioskodawcy, strony zawiadamiane były o wszczęciu postępowania, na podstawie art. 61 § 4 k.p.a., a zawiadomienia zawierały pouczenie strony o obowiązku wynikającym z art. 41 § 1 k.p.a. oraz wynikających konsekwencjach jego zaniechania (art. 41 § 2 k.p.a.).

Z kolei w sprawie nr RSO.5343.11.2019 organ błędnie wezwał wnioskodawcę na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. do uzupełnienia podania o tytuł prawny wnioskodawcy do lokalu, z którego ma nastąpić wymeldowanie, z pouczeniem, że nieusunięcie braku spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania. Przepisy art. 63 § 2 i 3 k.p.a. wyznaczają minimum wymagań formalnych, z których wynika, że podanie powinno zawierać co najmniej wskazanie osoby, od której pochodzi, jej adres i żądanie oraz czynić zadość innym wymaganiom ustalonym w przepisach szczególnych, oraz powinno być podpisane. Zaś w sytuacji, gdy podanie zawiera braki organ ma obowiązek, na podstawie art. 64 § 2 k.p.a., wezwać wnioskodawcę do usunięcia tych braków. Jednakże ustawa o ewidencji ludności nie zawiera przepisu szczególnego ustalającego inne wymagania co do treści podania, a zatem to na organie spoczywa obowiązek ustalenia okoliczności istotnych dla załatwienia sprawy⁴². Organ ma możliwość weryfikacji danych zawartych w dostępnych rejestrach (w ewidencji gruntów, w ewidencji podatkowej nieruchomości). Brak możliwości ustalenia (po podjęciu wszystkich niezbędnych działań w tym zakresie), czy wnoszący wniosek ma legitymację do inicjowania tego typu postępowań może skutkować w określonej sytuacji odmową wszczęcia postępowania bądź jego umorzeniem, ale nie pozostawieniem podania bez rozpoznania⁴³. W konsekwencji organ błędnie też wskazał datę wszczęcia postępowania, datując ją na dzień 04.11.2019 r., zamiast 03.10.2019 r.

W toku kontroli stwierdzono, że w wezwaniach skierowanych do świadków prawidłowo wskazywano przepis art. 50 k.p.a. Zgodnie z art. 79 § 1 k.p.a. wszystkie strony postępowań były zawiadamiane o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków lub oględzin, przynajmniej na siedem dni przed terminem, lecz w pismach zabrakło pouczenia o treści art. 79 § 2 k.p.a.

Wszczęte postępowania administracyjne zakończone zostały wydaniem decyzji, które

⁴⁰RSO.5343.11.2019.RK, RSO.5343.15.2019.RK, RSO.5343.1.2020.RK, RSO.5343.4.2020.RK, RSO.5343.8.2020.RK, RSO.5343.21.2020.RK.

⁴¹ RSO.5343.1.2021.RK.

⁴² Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 lipca 2018 r., II OSK 2625/17.

⁴³ Ibidem.

zgodnie z art. 107 k.p.a. zawierały: datę wydania, oznaczenie organu i strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie, pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych oraz pouczenie o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach takiego zrzeczenia. Decyzje zostały prawidłowo podpisane i doręczone wszystkim stronom, a w aktach z znajdują się potwierdzenia skutecznego doręczenia rozstrzygnięć.

W wyniku kontroli ustalono, że we wszystkich decyzjach w sprawie umorzenia postępowania o wymeldowanie, prawidłowo powoływano art. 105 § 1 k.p.a. w zw. z art. 35 u.e.l.

Odnosząc się do sprawy nr RSO.5343.26.2020.RK należy wskazać, że organ błędnie wydał w sprawie postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania administracyjnego, powołując się jednocześnie na nieprawidłową podstawę prawną – art. 61 § 1 k.p.a. zamiast art. 61a § 1 k.p.a. Z akt sprawy wynika, że właścicielem lokalu komunalnego, z którego miało nastąpić wymeldowanie była Gmina Mysłakowice. Zatem w takiej sytuacji organ był zobowiązany z urzędu wszcząć postępowanie i zawiadomić o nim stronę postępowania, a w momencie uzyskania informacji o dokonaniu przez stronę stosownego wymeldowania z pobytu stałego, umorzyć postępowanie administracyjne. W postępowaniach meldunkowych nie może mieć bowiem miejsca łączenie funkcji procesowych organu prowadzącego postępowanie i strony tego postępowania. W opisywanej sprawie przyczyną nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących procedur.

W sprawie nr RSO.5343.21.2020.RK zaszła konieczność zapewnienia nieobecnej stronie udziału w prowadzonym postępowaniu (dla osoby wymeldowywanej). Organ prawidłowo, zgodnie z art. 34 § 1 k.p.a., wystąpił do sądu o wyznaczenie przedstawiciela i podejmował kolejne czynności procesowe, doręczając pisma wyznaczonemu przez sąd kuratorowi, po uprawomocnieniu się wyroku. Jednakże przed wystąpieniem z wnioskiem do sądu o ustanowienie kuratora, organ pomijał osobę wymeldowywaną w toczącym się postępowaniu i nie przesłał do niej zawiadomień o wezwaniu świadków, czy też zawiadomienia o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy, co stanowi naruszenie art. 10 k.p.a.

Na decyzjach nr RSO.5343.11.2019.RK, RSO.5343.15.2019.RK i RSO.5343.1.2020, stwierdzono brak adnotacji, o której mowa w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej⁴⁴ i w § 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej⁴⁵.

W sprawie nr RSO.5343.13.2020.RK, która zakończyła się umorzeniem postępowania administracyjnego, wnioskodawca uiszczył opłatę skarbową w wysokości 10 zł. Należy wskazać, że zasadnym byłoby poinformowanie go o możliwości złożenia wniosku o zwrot opłaty skarbowej (art. 9 ust. 2 w związku z art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o opłacie skarbowej), bowiem decyzja o umorzeniu postępowania jest zwolniona z obowiązku zapłaty (cz. I ust. 53 pkt 1 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej).

W aktach wszystkich analizowanych spraw znajdują się metryki, co jest zgodne z art. 66a k.p.a.

Odnosząc się do terminowości prowadzenia postępowań administracyjnych w kontrolowanym zakresie wskazać należy, iż organ gminy zrealizował 8 spraw nieterminowo⁴⁶.

⁴⁴ Dz.U. z 2020 r. poz. 1546, ze zm.

⁴⁵ Dz.U. Nr 187, poz. 1330.

⁴⁶ RSO.5343.21.2020.RK – wszczęcie postępowania 15.09.2020, pierwsze zawiadomienie z art. 36 k.p.a. – 10.11.2020 r.

Zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a. załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca. Jest to termin, którego uchybienie z powodu wystąpienia sprawy szczególnie skomplikowanej, powinno skutkować sygnalizacją oraz wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy, ze względu na jej złożoność. Zasadnym zatem jest, aby przed upływem miesiąca sporządzana była omawiana sygnalizacja. W sprawie nr RSO.5343.1.2021.RK doszło do nieznacznego przekroczenia miesięcznego terminu załatwienia sprawy.

[dowód: akta kontroli str. 452-1047]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**, natomiast zagadnienie dotyczące terminowości realizacji spraw w tym zakresie oceniono **negatywnie**.

Udostępnianie danych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL

Kontroli poddano 20 spraw dotyczących udostępnienia danych z rejestru mieszkańców oraz z rejestru PESEL o nr: RSO.5345.1.1.2020.MD, RSO.5345.1.5.2020.RK, RSO.5345.1.9.2020.RK, RSO.5345.1.13.2020.RK, RSO.5345.1.17.2020.RK, RSO.5345.1.21.2020.RK, RSO.5345.1.25.2020.RK, RSO.5345.1.29.2020.RK, RSO.5345.1.33.2020.RK, RSO.5345.1.37.2020.RK, RSO.5345.1.41.2020.RK, RSO.5345.1.45.2020.RK, RSO.5345.1.49.2020.RK, RSO.5345.1.53.2020.RK, RSO.5345.1.57.2020.RK, RSO.5345.1.61.2020.RK, RSO.5345.1.3.2021.RK, RSO.5345.1.7.2021.RK, RSO.5345.1.11.2021.RK, RSO.5345.1.15.2021.RK.

Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

Większość wniosków była składana na właściwych formularzach, określonych w § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców, rejestru zamieszkania cudzoziemców i rejestru PESEL oraz trybu uzyskiwania zgody na udostępnienie danych po wykazaniu interesu faktycznego⁴⁷. Wyjątkiem jest sprawa RSO.5345.1.33.2020.RK, gdzie organ prawidłowo zastosował art. 64 § 2 k.p.a. wzywając stronę do usunięcia braków formalnych w wyznaczonym terminie, poprzez przesłanie wniosku na odpowiednim wzorze oraz podpisanie go przez odpowiednio upoważnioną osobę, jednocześnie

RSO.5343.4.2020.RK – wszczęcie postępowania 25.02.2020 r., pierwsze zawiadomienie z art. 36 k.p.a. – 03.09.2020 r.,

RSO.5343.11.2019.RK - wszczęcie postępowania (błędna data) 04.11.2019 r., pierwsze zawiadomienie z art. 36 k.p.a. – 02.01.2020 r.,

RSO.5343.15.2019 RK – wszczęcie postępowania 26.11.2019 r., pierwsze zawiadomienie z art. 36 k.p.a. – 21.01.2020 r.,

RSO.5343.1.2020.RK – wszczęcie postępowania 14.02.2020 r., pierwsze zawiadomienie z art. 36 k.p.a. – 03.09.2020 r.,

RSO.5343.8.2020.RK – wszczęcie postępowania 25.02.2020 r., pierwsze zawiadomienie z art. 36 k.p.a. – 03.09.2020 r.,

RSO.5343.25.2020.RK – wszczęcie postępowania 25.09.2020 r., decyzja – 24.11.2020 r., bez sygnalizacji z art. 36 k.p.a.,

RSO.5343.13.2020.RK – wszczęcie postępowania 01.06.2020 r., decyzja – 06.08.2020 r., bez sygnalizacji z art. 36 k.p.a.

⁴⁷ Dz.U. 2018 poz. 2523 - obowiązujące od 1 stycznia 2019 r.

pouczając o skutkach niedostosowania się do wezwania. Następnie, kiedy braki nie zostały usunięte, organ pozostawiał wnioski bez rozpoznania, zgodnie z dyspozycją art. 64 k.p.a. Wnioskodawca został prawidłowo poinformowany o takim zakończeniu sprawy.

W wyniku kontroli ustalono, że w skontrolowanych sprawach wnioskodawcami były podmioty, którym udostępnienie danych z rejestru mieszkańców następuje nieodpłatnie, na podstawie art. 53 pkt 1 u.e.l. lub art. 54 u.e.l., za wyjątkiem czterech spraw⁴⁸, gdzie została dokonana opłata za udostępnianie danych w wysokości 31 zł⁴⁹ oraz dołączona odpowiednia opłata do dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa⁵⁰.

Organ udostępnił dane zgodnie z żądaniem wnioskodawcy oraz w zakresie w jakim wykazał on uprawnienia do ich uzyskania. Wyjątkiem są sprawy RSO.5345.1.5.2020.RK RSO.5345.49.2020.RK. W pierwszej sprawie wnioskodawca żądał: adresu zameldowania na pobyt stały, adresu zameldowania na pobyt czasowy, numer PESEL, imię lub imiona oraz aktualne nazwisko osoby, której dotyczył wniosek, imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, datę zgonu, numer aktu zgonu, oznaczenie urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt zgonu, stan cywilny. Organ ustosunkował się do wniosku i przekazał informacje, za wyjątkiem wskazania obywatelstwa. W drugiej sprawie wnioskodawca żądał: adresu zameldowania na pobyt stały, adresu zameldowania na pobyt czasowy, imię lub imiona oraz nazwisko osoby, której dotyczył wniosek, numer PESEL, imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia, datę zgonu, numer aktu zgonu, oznaczenie urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt zgonu oraz obywatelstwo. Organ w odpowiedzi przekazał żądane informacje, za wyjątkiem wskazania numeru PESEL. Przyczyną powstania przedmiotowych nieprawidłowości był brak należytej staranności przy rozpatrywaniu wniosku i formułowaniu odpowiedzi.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że wniosek w sprawie RSO.5345.1.15.2021.RK wpłynął w formie elektronicznej przez ePUAP, natomiast odpowiedź została wysłana pocztą w formie papierowej. W związku z powyższym wyjaśnić należy, iż art. 39¹ § 1 pkt 1 k.p.a. wskazuje, że jeżeli strona lub inny uczestnik postępowania złoży podanie w formie dokumentu elektronicznego przez elektroniczną skrzynkę podawczą organu administracji publicznej, doręczenie pism następuje za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy strona lub inny uczestnik postępowania zrezygnuje z doręczania pism za pomocą środków komunikacji elektronicznej (art. 39¹ § 1d k.p.a.). Przy czym z przesłanej dokumentacji nie wynika, aby powyższa rezygnacja dotyczyła omawianej sprawy. Przyczyną powstania przedmiotowej nieprawidłowości było nieprzestrzeganie procedur postępowania.

W odpowiedziach na wnioski w nagłówkach prawidłowo stosowano oznaczenie organu tj. Wójta Gminy Mysłakowice, a odpowiedzi na wnioski były podpisane przez właściwie upoważnionych pracowników.

Jednocześnie ustalono, że za wyjątkiem sprawy RSO.5345.1.29.2020.RK, wszystkie odpowiedzi na wnioski zawierają podstawę prawną. W związku ze wskazaną sprawą

⁴⁸ RSO.5345.1.21.2020.RK, RSO.5345.1.45.2020.RK, RSO.5345.1.57.2020.RK, RSO.5345.1.3.2021.RK.

⁴⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie opłat za udostępnienie danych z rejestrów mieszkańców oraz rejestru PESEL z dnia 22 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 2482).

⁵⁰ Ustawa o opłacie skarbowej z dnia 16 listopada 2006 r (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1546)

zasygnalizować należy, że w myśl art. 6 k.p.a. organy działają na podstawie przepisów prawa i brak podstawy prawnej stanowi naruszenie tego przepisu.

Na wnioskach widnieje potwierdzenie wpływu do organu zgodnie z § 42 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej, a wyjątek stanowi sprawa RSO.5345.1.15.2021.RK gdzie stwierdzono brak pieczęci.

W toku kontroli zauważono, że organ w 10 sprawach⁵¹ nie zamieścił na egzemplarzach pism przeznaczonych do włączenia do akt sprawy informacji, co do sposobu ich wysyłki, np. poprzez list polecony, list priorytetowy, czy też doręczenie elektroniczne, co stanowi naruszenie obowiązku określonego w § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej.

Kontrola wykazała, że większość spraw została zakończona terminowo. Wyjątkiem jest sprawa RSO.5345.1.33.2020.RK, która została rozstrzygnięta z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a. W związku z tym, organ powinien sporządzić odpowiednią sygnalizację o wydłużeniu terminu na rozpoznanie sprawy przed upływem miesiąca, zgodnie z art. 36 k.p.a. W aktach sprawy nie ma informacji o zawiadomieniu strony o przedłużonym terminie na rozpatrzenie wniosku.

[dowód: akta kontroli str. 129-136, 1048-1214]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące udostępniania danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL, na podstawie ustawy o ewidencji ludności oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację przez Wójta Gminy Mysłakowice zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

ZMIANA IMIENIA I NAZWISKA

Postępowania administracyjne prowadzone na podstawie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska oraz informowanie o zaistniałych zmianach

W toku kontroli poddano analizie 6 postępowań dotyczących zmiany imienia i nazwiska: USC.5355.1.2020, USC.5355.2.2020, USC.5355.3.2020, USC.5355.4.2020, USC.5355.1.2021 oraz USC.5355.2.2021.

Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

Wszystkie wnioski były kompletne. W sprawie nr USC.5355.4.2020 w związku ze zmianą nazwiska małoletniego dziecka wniosek składany był przez przedstawiciela ustawowego dziecka. W rzeczonyj sprawie, zgodnie z art. 8 ust. 2 z.i.i.n. w aktach sprawy znajduje się zgoda obojga rodziców.

Na wszystkich wnioskach widnieje potwierdzenie wpływu do organu. Do wniosków zostały załączone potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 37 zł.

⁵¹ RSO.5345.1.5.2020.RK, RSO.5345.1.9.2020.RK, RSO.5345.1.17.2020.RK, RSO.5345.1.21.2020.RK, RSO.5345.1.25.2020.RK, RSO.5345.1.29.2020.RK, RSO.5345.1.37.2020.RK, RSO.5345.1.41.2020.RK, RSO.5345.1.45.2020.RK, RSO.5345.1.49.2020.RK.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że w trakcie prowadzonych postępowań, organ wzywał wnioskodawców do złożenia wyjaśnień na podstawie art. 86 k.p.a. W tym miejscu należy zauważyć, że przesłuchanie strony jest środkiem dowodowym o charakterze posiłkowym (subsydiarnym). Możliwość skorzystania z tego środka przez organ administracji publicznej jest uwarunkowana łącznym spełnieniem dwóch przesłanek: po pierwsze – w toku postępowania wyjaśniającego wyczerpane zostały wszystkie inne środki dowodowe, zarówno nazwane, jak i nienazwane, albo też w ogóle nie było takich środków, a po drugie – w dalszym ciągu pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy⁵². Dlatego przesłuchanie jest dopuszczalne w postępowaniu administracyjnym w ostateczności. Z akt sprawy nie wynika aby w toku postępowania pozostawały niewyjaśnione okoliczności, wymagające przesłuchania wnioskodawców. Wyjaśnienia jakie złożyły strony wskazują, że organ nie uzyskiwał nowych, istotnych faktów ponad informacje, które wnioskodawcy wskazywali w uzasadnieniach wniosków o zmianę imienia lub nazwiska.

Dodatkowo zauważano, iż w aktach spraw znajdują się „protokoły odebrania wyjaśnień” od strony zawierające pouczenia o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań (przewidzianych dla przesłuchania stron). Należy odróżnić przesłuchanie strony od wyjaśnień składanych przez stronę, które nie są środkiem dowodowym, a dotyczą przedstawienia przez stronę stanu faktycznego sprawy wymagającego udowodnienia⁵³. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że doszło do błędnej kwalifikacji odpowiedzialności karnej, ponieważ wyjaśnienia strony nie są odbierane pod określonym rygorem konsekwencji prawnych i mieszczą się w sferze prawa do obrony interesu strony.

Mając to wszystko na uwadze, jeżeli w trakcie postępowania pozostają wątpliwości co do stanu faktycznego sprawy oraz niewyjaśnione przez stronę elementy sprawy, niezbędne do prawidłowego jej rozstrzygnięcia, w przyszłości warto rozważyć wezwania przewidziane w art. 50 k.p.a.

Rozstrzygnięcia merytoryczne spraw nastąpiły we właściwej formie – decyzji administracyjnej, które zgodnie z art. 107 k.p.a., zawierały: datę wydania, oznaczenie organu i strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych, podpis oraz pieczęć uprawnionej osoby.

Organ odstępował od uzasadnienia przedmiotowych decyzji, na podstawie art. 107 § 4 k.p.a. W treści decyzji zawarto informację, że zgodnie z treścią art. 12 ust. 2 z.i.i.n. decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu oraz dodatkowo pouczone wnioskodawców o możliwości zrzeczenia się przez stronę prawa do odwołania od decyzji i skutkach takiego zrzeczenia, co wynika z przepisu 127a k.p.a.

Decyzje zostały doręczone stronom, a w aktach znajdują się potwierdzenia skutecznego doręczenia rozstrzygnięć.

Stosownie do art. 13 ust. 1 z.i.i.n. zdanie pierwsze, kierownik urzędu stanu cywilnego, który wydał decyzję o zmianie imienia lub nazwiska, przesyła ją za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego, do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia oraz akt małżeństwa. W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że w sprawie USC.5355.1.2021 oraz USC.5355.3.2020 nie został

⁵² R. Kędziora, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Art. 86 k.p.a., wyd. 5, Warszawa 2017.

⁵³ B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Art. 86 k.p.a., wyd. 17, Warszawa 2021.

wypełniony obowiązek informacyjny uregulowany w powyżej cytowanym przepisie, tj. decyzje o zmianie imienia i nazwiska nie zostały przekazane do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt urodzenia. Zauważano również, że w sprawach USC.5355.4.2020 i USC.5355.2.2021 organ dodatkowo przesłał decyzje za pośrednictwem operatora pocztowego. Mając na uwadze powyżej wskazany przepis, zasadnym jest odchodzenie od przekazywania decyzji w formie papierowej za pośrednictwem poczty, na rzecz korzystania jedynie z systemu teleinformatycznego.

Zgodnie z art. 66a k.p.a. w aktach spraw znajdowały się metryki.

Na marginesie wskazać należy, że w decyzji nr USC.5355.4.4.2020 z dnia 8 grudnia 2020 r. w sprawie USC.5355.4.2020 nie wskazano dziennika urzędowego czyli publikatora ustawy dla Kodeksu postępowania administracyjnego. Z kolei w sprawie USC.5355.1.2020 wezwanie zawierało nieaktualny publikator k.p.a. Organ administracji publicznej powinien podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu, gdyż umożliwia to stronom pełną identyfikację przepisu.

Ponadto stwierdzono, że większość spraw została rozstrzygnięta terminowo. Wyjątkiem są sprawy USC.5355.4.2020 oraz USC.5355.1.2020.

W sprawie USC.5355.4.2020 wniosek o zmianę nazwiska wpłynął 29 września 2020 r. lecz decyzja została wydana 8 grudnia 2020 r. Zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a. załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca. Jest to termin, którego uchybienie powinno skutkować sygnalizacją, o której mowa w art. 36 k.p.a., również w przypadku, gdy organ uzna, iż sprawa ma charakter szczególnie skomplikowany⁵⁴. W związku z powyższym należałoby sporządzić ww. sygnalizację przed upływem miesiąca.

W sprawie USC.5355.1.2020 pismem z dnia 12 marca 2020 r. organ prawidłowo poinformował stronę o przepisach art. 15z z ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁵⁵, zwanej dalej „ustawą o COVID-19”. Powyżej wskazany przepis został uchylony⁵⁶, w związku z czym organ zobowiązany był podjąć niezwłocznie działania zmierzające do zakończenia postępowania oraz na podstawie art. 36 k.p.a. poinformować stronę o nowym, planowanym terminie zakończenia postępowania. W opisywanej sprawie organ podjął czynności po miesiącu od uchylenia art. 15z z ustawy o COVID-19.

Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości było nieprzestrzeganie procedur.

[dowód: akta kontroli str. 89, 1215-1314]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska w zakresie zmiany imienia i nazwiska oceniono pozytywnie z

⁵⁴ Art. 35 § 3 k.p.a. załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...).

⁵⁵ Dz.U. z 2020 r. poz. 1842, ze zm.

⁵⁶ Ustawa o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 z dnia 14 maja 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 875).

nieprawidłowościami.

W związku z powyższym, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

W ZAKRESIE DOWODÓW OSOBISTYCH:

1. Prawidłowo ustalać posiadanie przez wnioskodawcę interesu prawnego w uzyskaniu danych.
2. Przestrzegać art. 35 k.p.a. i 36 k.p.a. w prowadzonych postępowaniach.
3. Realizować obowiązek wynikający z § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej.
4. Dokonywać weryfikacji podpisów elektronicznych wnioskodawców oraz dokumentować podjęcie ww. czynności.
5. W przypadku pism doręczanych do strony drogą elektroniczną, tworzyć je w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym, weryfikowanym przy pomocy ważnego, kwalifikowanego certyfikatu.
6. Na pieczęciach wpływu wskazywać prawidłową datę wpłynięcia wniosku na elektroniczną skrzynkę podawczą (zgodną z UPP).

W ZAKRESIE EWIDENCJI LUDNOŚCI:

1. Na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. wzywać do uzupełnienia jedynie braków formalnych wniosku.
2. Pouczać strony o treści art. 79 § 2 k.p.a.
3. W przypadku, gdy organ zobowiązany jest wszcząć postępowanie administracyjne z urzędu (wymeldowanie z lokalu komunalnego), przesłać stosowne zawiadomienie do strony, a w momencie uzyskania informacji o dokonaniu przez stronę stosowego wymeldowania, umorzyć postępowanie administracyjne.
4. Przestrzegać art. 10 k.p.a.
5. Na wydawanych decyzjach zamieszczać stosowną adnotację dotyczącą opłaty skarbowej.
6. Sprawy załatwiać terminowo. W przypadku braku możliwości, podejmować czynności przewidziane w art. 36 § 1 k.p.a.
7. Udostępniać dane, zgodnie z zakresem żądania wnioskodawcy i w zakresie, w jakim wykaże uprawnienia do ich otrzymania.
8. Przestrzegać art. 39¹ § 1 pkt 1 k.p.a.
9. W piśmie stanowiącym odpowiedź na wniosek o udostępnienie danych wskazywać podstawę prawną działania organu.
10. Przestrzegać § 42 ust. 2 i § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej.

W ZAKRESIE ZMIANY IMIENIA I NAZWISKA:

1. Przestrzegać art. 86 k.p.a.

2. W przypadku wątpliwości co do stanu faktycznego sprawy lub niewyjaśnionych okoliczności, rozważyć wzywanie stron na podstawie art. 50 k.p.a.
3. Informować właściwego Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego o decyzjach dotyczących zmiany imienia i nazwiska.
4. W pismach wskazywać aktualne publikatory powoływanych ustaw.
5. Przestrzegać art. 35 k.p.a. i 36 k.p.a.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie **w terminie do dnia 29 października 2021 r.** informacji o wykonaniu zaleceń i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Jarosław Obremski